אגרות הראי"ה – כרך ג' – אגרת תתקכז

תמצית האגרת

תאריך ומקום: כ"ג כסלו תרע"ט
נמען: בנו, הרב צבי יהודה

הרב קוק מבקש מכתבים כל שבוע, ואפילו קצרים, כי העיכוב מצער את אמו. ראוי כבר להתכונן לשיבה. מתחילים בתעמולה מזורזת. אי אפשר לוותר לגמרי על היידיש, שהיא שפת ההמון, אבל צריך לכתוב גם בעברית. ל'קנאת השפה' המופרזת יש לשים גבולות, כי יש בה הרבה 'מלאכותיות... מצד החיקוי הקופי'.

עיקרי הדברים

- מכתבים כל שבוע.
- הכנה לשיבה.
- יידיש ועברית.
- גבולות לקנאת השפה.

נוסח האגרת עם ביאור

בגרסה זו משולב ביאור בתוך נוסח האגרת. הביאור מופיע כך: [בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת] *והוא אינו חלק מלשון האגרת.*

ב"ה[1], כ"ג כסלו, עטר"ת[2].

בני מחמדי [הרצי"ה, שהיה אז בשווייץ] שליט"א[3], ת"ל[4] שהגיענו הכרטיס שלך, אחרי שמאד חכינו להודע משלומך. ומאד נבקש אותך שתכתוב בתדירות בכל שבוע, ואם אפשר לפעמים יותר, כי העיכוב של המכתבים גורם ביחוד לאמא תחי'[5] צער גדול. ומצוה רבה להזדרז למנע זה ע"י[6] המכתבים התכופים בעה"י[7]. וא"צ[8] לכתב באריכות כ"א[9] ד"ש[10] בקצת פירוט, רק מפרק לפרק תכתב בארוכה מכל הענינים הנוגעים להכלל ולהפרט. בטח כבר תקבל את מכתבנו, והנה ראוי כבר לעסוק בהכנה לשוב בעה"י ורחמיו למחוז חפצנו. ודי' יתקננו בעצה טובה מלפניו.

פה מתחילים אנחנו כעת בקצת תעמולה יותר מזורזת. [ככל הנראה לטובת תנועת "דגל ירושלים"] יצליחנו ד'. כמה פעמים העירותיך ע"ד[11] העתקת המכתבים לאשכנזית [תרגום לגרמנית]

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 עטר"ת - השנה תרע"ט (1918/1919) - כתובה במילה "עטרת"
3 שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
4 ת"ל - תודה לא-ל
5 תחי' - תחיה
6 ע"י - על ידי
7 בעה"י - בעזרת השם יתברך
8 וא"צ - ואין צריך
9 כ"א - כי אם
10 ד"ש - דרישת שלום
11 ע"ד - על דבר

ומתפלא אני שלא השבתני ע"ז[12]. וע"ד[13] הזרגון, [ייִדיש] למנע לגמרי משימושה א"א[14] פה, שהיא השפה ההמונית אפילו בענינים ספרותיים. רק צריך להשתדל שיהיו הדברים ג"כ[15] כתובים בלה"ק[16]. וע"ד ההפרזה של קנאת השפה, [ההקפדה הקיצונית של חלק מאנשי התחיה לדבר ולכתוב עברית בלבד] צריכים אנחנו לשום ע"ז גבולים הגונים, כי סו"ס[17] יש בה הרבה ממלאכותיות והרבה ריקניות מצד החיקוי הקופי.

ישמחנו ד' בישועתו ויאיר לנו בעז יפעת אורו בימי חג האורים החנוכה הבעל"ט[18]. והי'[19] זה שלום וברכת עולמים כנה"י[20] ונפש אביך מצפה אשרך ודוש"ת[21] כה"י[22],

אברהם יצחק ה"ק

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

---

12 ע"ז - על זה
13 וע"ד - ועל דבר
14 א"א - אי אפשר
15 ג"כ - גם כן
16 בלה"ק - בלשון הקודש
17 סו"ס - סוף סוף
18 הבעל"ט - הבא עלינו לטובה
19 והי' - והיה
20 כנה"י - כנפשו היקרה
21 ודוש"ת - ודורש שלומו ותורתו
22 כה"י - כנפשו היפה